

כ"ב בניסן, התש"פ
 16 אפריל 2020
 סימוכין: 204651320

אל:
 פרופ' רוני גמזו
 ד"ר אירית לקסר

הנדון: חיוניות הדיאטנים במוסדות הגריאטרים ובפיקוח בעת הקורונה

חשיבות הדיאטנית והטיפול במזון ובתזונה בבתי חולים ובמוסדות הגריאטריים בעת משבר הקורונה כטיפול קו ראשון מניעתי וטיפולי

רקע ותיאור המצב

מגפת הקורונה שינתה את הדרך שבה אנו מתייחסים לתחום המזון והטיפול התזונתי בקשישים במסגרות הגריאטריות. נדרשת כעת התייחסות למניעת זיהומים ממזון הכולל צורך בשינוי תהליכי עבודה בשרשרת ההזנה המוסדית. בנוסף, כחלק מההתמודדות עם חסר בכוח אדם (עובדי מטבח, מחלקי מזון ומטפלים) נפגעת היכולת לתת מזון מתאים ובצורה הנדרשת על פי צרכי המטופלים. בשל שליחת חלק מהדיאטניות לחל"ת. הופסקה עבודת הדיאטנית שעסקה בתחום תהליכי הבטחת איכות ובטיחות של שרשרת המזון והנחיית הצוותים בנושא. מטופלים לא תמיד מקבלים את המזון והעשרות התזונתיות הדרושות להם. כמו כן, אין מעקב אחר צריכת המזון והמצב התזונתי של המטופלים דווקא עכשיו כאשר חלק מהם במצב של דיכאון וחרדה הפוגעים בתיאבון (עקב איסור ביקורי משפחות והדאגה מהמצב).

הקשישים החולים בקורונה זקוקים לטיפול תזונתי יום יומי של דיאטנית ומעקב עקב ההתדרדרות התזונתית שנובעת מהמחלה - ירידה בחוש הטעם והריח, חסר תיאבון, הפרעות במערכת העיכול (כגון: בחילות, שלשולים), צורך במעבר למרקמי מזון מותאמים ומזון ייעודי מותאם למצבם כולל הזנה אנטרלית או הזנה פרנטרלית (TPN).

עיקרי הבעיות הידועות כיום בשטח :

1. אספקת מזון ותפריט: פגיעה ביכולת להבטחת מתן מזון בכמות מספקת במגוון, באיכות הנדרשת ובהתאמה לצרכים המשתנים של המטופלים בהיעדר דיאטנית.
2. חוסר בדיאטניות לניהול מערך ההזנה והטיפול התזונתי במוסדות עקב חל"ת או פיצול עבודה במוסדות שונים.
3. עבודה במחלקות קורונה: נדרשת תמיכה תזונתית רחבה, אינטנסיבית ויום יומית של דיאטנית לחולים עקב מחלת הקורונה.
4. עבודה במחלקות/מוסדות ללא קורונה: עקב הבדידות יותר תופעות של דכאון בקרב קשישים הבאות לידי ביטוי בחוסר תיאבון והתדרדרות מצבם התזונתי המהווה גורם סיכון נוסף למחלת הקורונה ולהתמודדות בה כמו גם למחלות נוספות.

5. במחוז ירושלים ותל אביב הדיאטניות גריאטריות הוגדרו כלא חיוניות ואינן עובדות. המוסדות באזורים אלו נשארים ללא מענה מטעם המחוז בתחום התזונה כמו גם למענה של משברים במוסדות בתחום אחריות זה.

6. בטיחות המזון: נדרשת בקרה על ההנחיות לטיפול במזון והכנתו, אופן חלוקתו, סוגי כלי האוכל (חד פעמי, רב פעמי) וחיטוי כלי האוכל במחלקות השונות (מחלקות קורונה, מחלקות ללא קורונה).

המלצות לשיפור

כוח אדם-דיאטניות בבתי חולים גריאטריים

א. להחזיר את הדיאטניות לבית החולים הסיעודי מחל"ת או לאפשר עבודה מרחוק.
 ב. תוספת תקינת דיאטניות למחלקות הקורונה מעבר לתקינה הקיימת על פי אמות המידה למחלקות השונות.

כוח אדם דיאטניות מטה ודיאטניות מחוזות משרד הבריאות:

ג. החזרת דיאטניות מחוזיות מטה ומחוזיות והגדרתן כעובדים חיוניים במטרה ללוות ומתן מענה למוסדות ולדיאטניות המוסדות וייעוץ וסיוע לרצף הטיפול התזונתי במעבר מטופלים במסגרות האשפוז השונות.
 ד. בשל העובדה ששיש מוסדות בהן עובדת דיאטנית אחת ולעיתים היא בבידוד בית או חלטה בקורונה המוסד נשאר ללא מענה ויש לדאוג לחלופות של דיאטנים ומתן מענה מרחוק במקרים אלו.

בטיחות המזון:

ה. הנחיות ברורות ולווי צוות המטבחים המבשלים ומטבחי הקצה כמו גם לספקים חיצוניים לגבי טיפול במזון זיהום מווירוס הקורונה. כולל טיפול במשטחים וכלי אוכל.

זמינות מזון:

ו. כמות, גיוון, התאמת מרקמים במקרים של חוסרי מזון הדיאטנית תנחה לתחליפים מתאימים. טיפול תזונתי לשמירה ושיפור מערכת החיסון:
 ז. הקפדה על מתן מולטי ויטמין ייעודי לקשישים.
 ח. מתן תזונה מיטבית ובריאה על פי נהלי האגף לגריאטריה.
 ט. הקפדה על התאמות תזונתיות למחלות כרוניות קיימות קשיי אכילה ובליעה והתאמת המזון כדי לשמור על סטטוס תזונתי תקין של הקשישים.

לד"ר אורנה
 בברכה

פרופ' רונית אנדוולט – מנהלת אגף התזונה שרותי בריאות הציבור

העתקים:

פרופ' סיגל סדצקי

ד"ר ורד עזרא

ד"ר אודי קלינר

יוספה כחל, דורית יצחקי, סיגלית לבונסקי